

26. 5. 2004

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh zákona o inspekci práce

Kontrola týkající se pracovněprávních vztahů je v České republice roztržštěna. Tento fakt zužuje odborný rámec kontroly. Kontrola dodržování povinností, které vyplývají z pracovněprávních předpisů a státní odborný dozor nad bezpečností práce a technických zařízení a nad dodržováním stanovených pracovních podmínek jsou neodůvodněně rozdělány mezi více institucí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) proto vypracovalo návrh zákona o inspekci práce. **Jeho základním cílem je soustředit, alespoň v působnosti resortu práce a sociálních věcí, do jednotné právní úpravy kontrolu pracovněprávních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích.** Dále sjednotit kontrolu právních předpisů, které stanovují pracovní dobu a dobu odpočinku a kontrolu právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce technických zařízení a dalších právních předpisů.

a) Podle navrhované právní úpravy by kontrolní orgány dohlížely také na dodržování kolektivních smluv v částech, ve kterých mohou být individuální nároky zaměstnanců upraveny ve vztahu k pracovněprávním předpisům výhodněji. V návaznosti na úmluvy Mezinárodní organizace práce o inspekci práce v průmyslu a obchodě a v zemědělství, zapracovalo MPSV do návrhu oprávnění přizvat ke kontrole i jiné specializované odborníky.

b) Kontrolní působnost úřadů práce se bude řídit dosavadními právními předpisy – tedy podle zákona o zaměstnanosti a o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů. Nový zákon se jí nijak nedotkne. Stejně jako kontrolního oprávnění odborů.

Na rozdíl od současné právní úpravy navrhovaný zákon přesně definuje přestupky, za které je možné uložit pokutu. Současná právní úprava obsahuje pouze obecnou charakteristiku postihů a v praxi může docházet k tomu, že zaměstnavatel dostane i za menší porušení stanovených povinností vyšší pokutu vycházející jen z úvahy kontrolního orgánu.

Do návrhu zákona je promítnuta nová koncepce správního trestání a nově zavádí **odpovědnost za přestupky** pro fyzické osoby a za správní delikty pro právnické osoby. Za ty **budou ukládány stanovené postihy.**

Například pokud zaměstnavatel poruší stanovené povinnosti vůči příslušným odborovým orgánům, radám zaměstnanců nebo zástupcům pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, může dostat pokutu až do výše **200 tisíc Kč** (zaměstnanec pracuje jako řidič a k dispozici má vůz se sjetými pneumatikami, ale zaměstnavatel ho nutí, aby s tímto vozem přesto vykonával práci).

Za přestupky za diskriminaci v zaměstnání (nerovné zacházení, diskriminace z jakéhokoli důvodu, např. snaha zaměstnavatele znepríjemnit pracovní život lidem vyššího věku, a to tak, aby dobrovolně ze zaměstnání odešli) může být uložena

pokuta až do výše **400 tisíc korun**.

Za hrubé porušení pracovněprávních předpisů v oblasti odměňování zaměstnanců nebo na úseku pracovní doby (například zaměstnavatel nevyplácí mzdu nebo nutí zaměstnance, aby chodili do práce ve dnech pracovního klidu) a v oblasti bezpečnosti práce (například zaměstnanci železáren se pohybují pod jeřábovou dráhou, ačkoli to je přísně zakázáno, přitom mohou z jeřábu spadnout přepravované předměty a v důsledku toho dojít ke smrtelnému pracovnímu úrazu) bude možné uložit pokutu až ve výši **2 miliónů korun**.

V případě, že Vláda a Parlament ČR návrh zákona schválí, vzniknou orgány inspekce práce představované **Státním úřadem inspekce práce a krajskými inspektoráty práce**. Orgány inspekce práce nahradí orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce a technických zařízení (Český úřad bezpečnosti práce a inspektoráty bezpečnosti práce) a převezmou větší část kontrolní působnosti, kterou v současné době vykonávají úřady práce a MPSV. Jedná se především o dodržování povinností zaměstnavatelů vyplývajících jim z pracovněprávních předpisů.

Nová právní úprava nebude mít žádný dopad do státního rozpočtu. Bude realizována v rámci stávajících finančních prostředků kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí a bez navýšení nových pracovních míst.

Navrhovaný zákon o inspekci práce by měl nabýt účinnosti od 1. ledna

Zdroj: MPSV ČR

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)
- [Dvojí zvýšení podpory v nezaměstnanosti k 1. 1. 2026](#)